

Базові характеристики соціального партнерства

Актуальність розвитку соціального партнерства в Україні визначається зростанням відповідальності державних закладів, комерційних структур і неурядових організацій за стан і рівень розвитку соціальної сфери; а також орієнтацією їх діяльності на потреби громадян, яких розглядають не як споживачів, а як партнерів у процесі планування та надання послуг.

Інститут соціального партнерства виник і розвивався у сфері економіки, менеджменту й політології та мав на меті узгодження соціально-економічних інтересів між колективами найманих працівників і колективами роботодавців. Загальноживаним є визначення соціального партнерства як системи взаємовідносин між працівниками (їх представниками), що дозволяє враховувати взаємні інтереси сторін при всій їх протилежності та на цій основі досягати згоди з соціально-економічних питань, яка закріплюється у колективних договорах та угодах [2]. У такому розумінні до сфери соціального партнерства відносять: досягнення консенсусу з питань забезпечення зайнятості, створення додаткових робочих місць, організації оплачуваних громадських робіт, захисту населення від безробіття; застосування найманої праці з дотриманням техніки безпеки, вимог з охорони здоров'я працівників у процесі праці, оплати праці та забезпечення відтворюючої і стимулюючої функцій заробітної плати, прав працівників на своєчасне отримання заробітної плати; забезпечення нормального режиму праці й відпочинку; забезпечення права працівників на участь в управлінні працею на підприємстві, в розподілі прибутку для забезпечення соціальної діяльності підприємства, у визначенні соціальних стандартів і встановленні їх мінімальних меж, у встановленні порядку проведення колективних переговорів, вирішенні колективних трудових спорів тощо.

На нашу думку, перераховані функції належать також і до сфери соціального захисту населення, тобто стає можливим застосування категорії „соціальне партнерство” поза сферою економічної науки. Саме цим соціальне партнерство відрізняється від категорії колективного трудового права – оскільки охоплюють сфери соціального забезпечення, охорони здоров'я, освіти, культурного надбання і розвитку тощо. З точки зору соціальної сфери, соціальне партнерство дозволяє наблизити послуги до реальних потреб бенефіціарів, що створює умови для ефективного задоволення цих потреб.

Розглянемо базові характеристики соціального партнерства у

соціалній сфері – основну мету його створення, принципи і методи функціонування у контексті діяльності кафедри соціальної педагогіки як підрозділу державної освітньої установи з партнерами – закладами освіти, установами соціального спрямування, громадськими організаціями.

Основною метою соціального партнерства виступає підвищення ефективності діяльності партнерів за рахунок використання людських, матеріальних, інформаційних ресурсів партнерів. Засадами функціонування соціального партнерства виступає усвідомлення суб'єктами (партнерами) загальних цілей діяльності, спільних принципів і форм розвитку взаємовигідних партнерських відносин у соціалній сфері задля довготривалої співпраці на основі концепції корпоративної соціальної відповідальності.

Головними принципами створення і функціонування соціального партнерства виділяємо: добровільність, співробітництво, солідарність, соціалну відповідальність, ефективність, відвертість і прозорість.

Серед методів соціального партнерства у літературі виділяють інвестиції, пряме фінансування, підтримка соціално значущих проєктів і програм, соціална підтримка, добродчинна допомога, спільне надання соціалних послуг, консультування, експертні послуги, експертна допомога, розробка рекомендацій, оцінка ефективності

Д. В. Неліпа у дисертаційному дослідженні визначає структуру системи соціального партнерства, до якої належить інституціональна, регулятивна, функціональна та комунікативні підсистеми. До інституціональної підсистеми належить сукупність постійно та тимчасово діючих дво-, або багатосторонніх органів соціального партнерства. Регулятивну підсистему складає сукупність формальних і неформальних норм, що регулюють відносини між соціалними партнерами, визначають порядок розробки, прийняття та впровадження спільних рішень. Функціональна підсистема виражена у процесі взаємодії суб'єктів соціального партнерства всіх рівнів, що відбувається шляхом проведення різноманітних консультацій, переговорів, укладання договорів і угод. Комунікативна підсистема містить соціал-партнерські відносини, тобто зв'язки між людьми та їх спільностями. При цьому основоположно в системі соціального партнерства визначається інституціональна підсистема, адже, на думку автора, без інституціонального оформлення суб'єктів соціального партнерства як рівноправних партнерів неможливим є сам процес паритетної взаємодії між ними, узгодження інтересів, досягнення суспільно-політичної стабільності [1].

Таким чином, ми визначаємо соціальне партнерство як нормативно схвалювальну та документально оформлену взаємодію між суб'єктами (державними установами, бізнесовими структурами, громадськими організаціями), спрямовану на досягнення спільних соціальних, освітніх, культурних цілей шляхом активного добровільного відповідального обміну ресурсами.

Список використаних джерел

1. Неліпа Д. В. Особливості інституціоналізації соціального партнерства (політологічний аналіз) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : спец. 23.00.02 „Політичні інститути та процеси” / Д. В. Неліпа. — К., 2005.
2. Соціальне партнерство в умовах ринкових відносин [Електронний ресурс]. — Режим доступу до документу : ua.textreferat.com